Endoftalmiitti (silmänsisäinen tulehdus)

Lääkärikirja Duodecim 17.12.2021 Silmätautien erikoislääkäri Matti Seppänen

- Yleisyys
- Syyt ja riskitekijät
- Oireet
- Taudin toteaminen
- Hoito
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Endoftalmiitti eli silmänsisäinen tulehdus on vakava tilanne, joka uhkaa näköä.
- Endoftalmiitille voivat altistaa silmäleikkauksen jälkitila, silmän lasiaistilaan annetun injektion jälkitila tai silmää vakavasti vaurioittava vamma. Tila vaatii välitöntä silmälääkärin hoitoa.
- Endoftalmiittin oireina ovat usein näöntarkkuuden alentuminen, silmän voimakas punoitus ja silmästä runsaasti erittyvä erite.
- Endoftalmiitti ei useinkaan ala muutamien päivien sisällä rutiininomaisesta silmäleikkauksesta (esimerkiksi kaihileikkaus ilman komplikaatioita). Jos silmäleikkauksen jälkeen normaalisti näkevä silmä alkaa oireilla 1–2 viikon sisällä leikkauksesta, on syytä tarkistuttaa tilanne lääkärillä.

Yleisyys

Kaihileikkauksen jälkeen endoftalmiittia esiintyy noin 1–8:lla potilaalla kymmentä tuhatta leikkausta kohden. Lasiaiseen annettujen lääkeinjektioiden jälkeen endoftalmiittia esiintyy noin yhdellä potilaalla neljästä tuhannesta.

Syyt ja riskitekijät

Silmän pinnan bakteerit, kirurgiassa käytetyt välineet, kirurgian komplikaatiot tai leikkauksessa käytetyt viskoaineet voivat olla tulehduksen alkulähteitä. Potilaan leikkausta edeltävä luomitulehdus tai viivästynyt leikkaushaavan paraneminen voivat myös johtaa endoftalmiittiin.

Oireet

Voimakas näöntarkkuuden alentuminen, silmän punoitus, kipu ja päänsärky sekä arkuus valolle voivat olla endoftalmiitin oireita.

Taudin toteaminen

Endoftalmiitti todetaan silmälääkärin tutkimuksissa. Silmälääkäri tutkii näöntarkkuuden ja silmänpaineen sekä suorittaa biomikroskooppitutkimuksen. Tarvittaessa tehdään silmän ultraäänitutkimus. Silmästä otetaan puudutuksessa näyte tulehdussolukosta.

Hoito

Endoftalmiitin hoito toteutetaan silmätautien yksikössä, ja se vaatii osastohoitoa. Hoito toteutetaan suonensisäisten mikrobilääkehoitojen avulla. Tarvittaessa hoitona käytetään lasiaiskirurgista toimenpidettä.

Artikkelin tunnus: dlk01208 (027.028) © 2022 Kustannus Oy Duodecim